

Bệnh cháy bìa lá

Triệu chứng: Bệnh cháy bìa lá (Rice leaf blight) phát sinh và phá hại từ thời kỳ mạ đến chín, nhưng triệu chứng điển hình là sau khi lúa đẻ nhánh đến trổ và chín sừa. Vết bệnh tạo thành các sọc từ mép lá gần đỉnh, phát triển dần cả chiều dài và rộng tạo thành vết cháy màu vàng xám nhạt. Giữa vết cháy và phần xanh còn lại của lá có ranh giới rõ ràng bởi một đường nâu sẫm. Vào sáng sớm hoặc ngày mưa dầm ẩm ướt trên vết bệnh có những giọt keo màu vàng hoặc khô lại thành hạt nhỏ. Bệnh nặng làm toàn bộ lá, kể cả lá đòng bị khô nhanh trước khi lúa chín, làm hạt kém mẩy và vỏ trấu bị đen. Bệnh do vi khuẩn *Xanthomonas oryzae*.

Đặc điểm phát sinh, phát triển bệnh: Bệnh phát sinh từ lúc lúa đang đẻ nhánh và tiếp tục phát triển mạnh vào thời kỳ làm đòng, trổ đến chín. Lúa thuộc giống mẫn cảm bệnh thường bị rất sớm và nặng, giảm năng suất, đặc biệt những năm nhiều mưa bão. Tùy thuộc vào mưa, gió, dông bão xảy ra trong vụ mà bệnh có thể truyền lan khá rộng, giọt keo vi khuẩn hình thành với số lượng nhiều, đó là một trong những nguyên nhân quan trọng làm bệnh phát triển mạnh sau đợt mưa gió.

Nguồn bệnh: Cỏ dại, đất, nước, hạt giống, tàn dư cây bệnh là nguồn bệnh. Vi khuẩn phát triển trong phạm vi pH từ 4 - 8,8, nhiệt độ thích hợp là 28-30°C.

Biện pháp phòng trừ: Chọn giống sạch bệnh, xử lý hạt giống trước khi trồng. Tăng cường bón phân hữu cơ, không bón quá nhiều phân đạm và không bón thúc muộn. Bón đủ lân, kali. Khi bệnh phát triển ngưng bón đạm, tăng cường phân kali, thay nước ruộng và phun thuốc đặc trị vi khuẩn. Dùng loại thuốc hợp chất đồng, có thể dùng hỗn hợp đồng với chất kháng sinh Streptomycin hoặc các chất như MBAMT (Sasa, Xanthomic), Acid Oxolinic (Staner), Ningnamycin (Ditacin, và các chất tăng đề kháng của cây lúa với vi khuẩn như Acid Salicylic (Exin)... để phòng trị. Hiện nay có 2 sản phẩm chuyên trị bệnh này là thuốc Hoả tiễn 50SP và thuốc Alpine 80WDG do Công ty cổ phần Bảo vệ Thực vật Sài Gòn sản xuất. Để nâng cao hiệu quả phòng trừ bệnh bạc lá, đốm sọc vi khuẩn nên thực hiện theo quy trình sau:

Đối với những giống lúa nhiễm bệnh bạc lá, phun thuốc Alpine cho mạ trước khi nhổ cấy 5-6 ngày, phòng vi khuẩn xâm nhập vào vết thương của rễ khi nhổ mạ với lúa cấy. Phát hiện sớm khi cây lúa mới chớm bị bệnh có 1-2% lá có biểu hiện bệnh ở mép hoặc đầu lá, giữ trong ruộng lớp nước 3-5 cm; ngưng bón phân đạm, phun hỗn hợp Alpine nồng độ 0,2-0,25% và phân Multi-k nồng độ 1-2%, đều cả 2 mặt lá, sau 3-5 ngày lúa trở lại sinh trưởng bình thường. Với thuốc Hoả tiễn 50SP phun thuốc khi mép lá hoặc ngọn lá lúa có vết bệnh mới xuất hiện ở giai đoạn lúa làm đòng đến trổ bông. Không pha chung với thuốc trừ sâu bệnh khác. Có thể phun lại lần 2 cách lần 1 khoảng 7 ngày, đây là loại thuốc mới hiệu quả phòng trừ cao.